

Examenprogramma

Junior-dienstregelingsplanner

1

Versie 3.0
Vastgesteld op 1 juli 2018 door Management ProRail
Geactualiseerd op 20 augustus 2024

De directeur van de stichting Veiligheid en Vakmanschap Railvervoer (VVRV)

P.C.M. van der Hoeven

Inhoud

1	De taak	3
2	Vakbekwaamheidseisen	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Vakbekwaamheidseisen per module	4
Module 1	Basiskennis dienstregeling plannen	4
Module 2	Plannen in DONNA	6
3	Beoordeling van de vakbekwaamheid	8
3.1	Toelatingsvoorwaarden voor het examenprogramma	8
3.2	Wijze van beoordeling	8
3.3	Normering en cesuur	8

Versiebeheer

versie	datum	wijzigingen	door	goedgekeurd door
0.1	1 juli 2016		Inge Bochart	Patrick van der Hoeven
0.2	19 aug 2016	Module 1 en 2 samengevoegd	Inge Bochart	Gerrit Boelens
0.3	11 jan 2017	Aanpassingen op grond van vervolginzichten/overleg met Frank Schotte	Inge Bochart	Gerrit Boelens
0.4	31 jan 2017	idem	Inge Bochart	Gerrit Boelens
0.5	24 feb 2017	Beperkte tekstuele aanpassingen en verwijderen VBE 8 werkhouding en gedrag/revisie Harry Marsman, raadpleging Sandra van Megen	Inge Bochart	Gerrit Boelens
0.6	9 mrt 2017	Aanpassingen in vakbekwaamheidseisen na overleg met ontwikkelgroep	Inge Bochart	Gerrit Boelens
0.7	26 april 2017	VBE 1.1 en 1.2 gecombineerd, idem VBE 1.3 en 1.4. Idem VBE 3.2 en 3.3	Inge Bochart	Gerrit Boelens
0.8	6 nov 2017	VBE iets aangepast	Inge Bochart	Gerrit Boelens
0.9	24 jan 2018	Nog een keer kritisch bekeken met ontwikkelgroep, VBE iets aangepast	Inge Bochart	Gerrit Boelens/Harry Marsman
1.0	1 juli 2018	Na bespreking ontwikkelgroep. Ter goedkeuring voorleggen aan MT CV ProRail	Inge Bochart	Gerrit Boelens/Harry Marsman
2.0	21 feb 2023	Aanpassingen door implementatie IB2	Inge Bochart	Beheergroep jr. drgp
3.0	20 aug 2024	Actualisering en herschikking vakbekwaamheidseisen theorie-examen. Actualisering vakbekwaamheidseisen en onderscheid kritisch en niet kritisch aangebracht bij praktijkexamen.	Inge Bochart	Beheergroep jr drgp

1 De taak

Inleiding

ProRail is verantwoordelijk voor het op een veilige manier zo maximaal mogelijk benutten van het spoorweginfrastructuur in Nederland. Met een groot aantal vervoerders en een complexe dienstregeling op relatief beperkte infrastructuur, is een goede planning cruciaal.

Scope

ProRail maakt onderscheid tussen:

- startende dienstregelingsplanners,
- junior dienstregelingsplanners,
- vakbekwame dienstregelingsplanners en
- specialist dienstregelingsplanners

Het examenprogramma dienstregelingsplanner gaat uit van startende dienstregelingsplanners die de stap maken naar junior dienstregelingsplanner, en sluit aan bij het Basisleertraject Junior Dienstregelingsplanner van ProRail.

De taak van de dienstregelingsplanner

ProRail heeft, samen met NSR, het planningsysteem DONNA ontwikkeld om capaciteitsgebruik te kunnen plannen. Om de steeds complexer wordende plansituaties goed op te lossen, moet de dienstregelingsplanner niet alleen goed in het DONNA-systeem kunnen plannen, maar wordt ook een beroep gedaan op specifieke houdings- en gedragsaspecten. De rol van dienstregelingsplanner is aan het veranderen. Met de invoering van DONNA en deze rolverscherping heeft ProRail de verplichting gekregen én op zich genomen om de spoorbranche te ondersteunen met het opleiden en verder professionaliseren van dienstregelingsplanners in hun vakgebied.

2 Vakbekwaamheidseisen

2.1 Algemeen

In dit examenprogramma worden de navolgende modules onderscheiden:

Module 1 Basiskennis dienstregeling plannen

De module bestaat uit een theorie-examen.

Module 2 Plannen in DONNA

De module bestaat uit een praktijkexamen.

2.2 Vakbekwaamheidseisen per module

In deze paragraaf zijn per certificaat de vakbekwaamheidseisen en de beoordelingscriteria in tabellen weergegeven. De linkerkolom bevat de nummering van de vakbekwaamheidseisen en criteria, de middelste kolom de omschrijving en, waar van toepassing, de rechterkolom de wijze van beoordeling.

4

Module 1 Basiskennis dienstregeling plannen

Theorie-examen

VBE 1	Werkomgeving, ketenpartners en samenwerking
1.1	De kandidaat kan benoemen: <ul style="list-style-type: none"> • zijn/haar taken, verantwoordelijkheden en positie in de keten • welke partijen betrokken zijn bij het plannen van dienstregelingen en hoe daarmee samen te werken
VBE 2	Planfases, termijnen en doorlooptijden
2.1	De kandidaat kan benoemen: <ul style="list-style-type: none"> • de verschillende planfases • termijnen en • doorlooptijden
VBE 3	Treinen aanvragen, plannen en aanpassen
3.1	De kandidaat kan benoemen: <ul style="list-style-type: none"> • hoe treinen worden aangevraagd, gepland en aangepast • wat de gevolgen van aanpassingen kunnen zijn • wat het belang is van veilig plannen
VBE 4	Plannormen en randvoorwaarden
4.1	De kandidaat kan benoemen: <ul style="list-style-type: none"> • wat plannormen en randvoorwaarden zijn • hoe deze worden toegepast • wat de gevolgen zijn van afwijkingen

VBE 5	Uitvoerbaar plannen
5.1	De kandidaat kan de regels en eisen benoemen die gesteld worden aan de uitvoerbaarheid van een planning, met als aandachtspunten: <ul style="list-style-type: none"> • NCBG • goederenpaden • lokale bijzonderheden • buitendienststelling/onderhoud • gevaarlijke stoffen/milieu • trein- en spoorbeveiliging
VBE 6	Rijden en rijwegen
6.1	De kandidaten kan begrippen toelichten en toepassen zoals: <ul style="list-style-type: none"> • Rijwegen • Rijtijdspeling • Rijtijstekort • Rijtijdoverschot • Routelogica/dwang • Infrabezetting • Gelijkijdig infragebruik
VBE 7	Grafische vensters
7.1	De kandidaat kan grafische vensters herkennen en interpreteren: <ul style="list-style-type: none"> • het tijdwegdiagram (TWD), inclusief RIO-tabel • het spoorbezettingsdiagram (SBD), inclusief handmatige spoorbezetting (HSB) en beweging-materieelrelaties (BMR) • het emplacementsdiagram (EPD2) • Volume Infra inzetten (VII) • Buitendienststellingen (BTD) • Brugopeningen • elementen, kleuren, lijnen herkennen
VBE 8	Mogelijkheden en beperkingen van DONNA
8.1	De kandidaat kan basiselementen, mogelijkheden en beperkingen benoemen en aangeven hoe te handelen bij beperkingen: <ul style="list-style-type: none"> • Basiselementen • Perspectieven • SD-vensters • Bevindingenformulier • Kritieke fout • iconen

Module 2 Plannen in DONNA
Praktijkexamen

6

VBE 1	Vorbereidingen treffen om te kunnen plannen	Beoordeling
1.1	De kandidaat kan DONNA opstarten: <ul style="list-style-type: none"> • inloggen in het DONNA-systeem en een rol en planversie selecteren • de standaard schermindeling, mappen, vensters en snelkeuze-perspectieven openen • het juiste perspectief bij de planfase selecteren • de tabellarische presentaties van planelementen, conflicten en treinseries oproepen 	aftrek-punten
1.2	De kandidaat kan DONNA instellen en gegevens interpreteren: <ul style="list-style-type: none"> • de geldigheid van planelementen controleren • het tijdwegdiagram (TWD) instellen en interpreteren • het spoorbezettingsdiagram (SBD) instellen en interpreteren • het emplacementsdiagram (EPD2) instellen en interpreteren • informatiebronnen gebruiken 	aftrek-punten
VBE 2	Een initiële trein conflictvrij en uitvoerbaar plannen in Donna	
Criteria		
2.1	De kandidaat kan een quick scan doen op het TWD en SBD en/of EPD	aftrek-punten
2.2	De kandidaat kan benodigde gegevens invoeren in het dialoog voor het aanmaken van de trein: <ul style="list-style-type: none"> • trein inleggen zonder patroon • trein inleggen op basis van patroon • trein inleggen door bestaande trein te kopiëren 	aftrek-punten
2.3	De kandidaat kan een <u>initiële trein</u> conflictvrij plannen in Donna: <ul style="list-style-type: none"> • conflictsignalering activeren en gebruiken • grafische schermen op de juiste wijze gebruiken • de treinbeweging en rangeerbeweging plannen op de juiste datum • treinbeweging opslaan en plannen op het juiste traject • rangeerbeweging opslaan en plannen op de juiste locatie • de treinbeweging binnen het juiste tijdsvenster plannen • de route van de totale treinbeweging correct opbouwen • Conflicten, al dan niet door Donna gesignaleerd, signaleren en correct oplossen: <ul style="list-style-type: none"> ○ gelijktijdig infragebruik ○ beweging door buitendienststelling ○ K van AVK ○ stops vrije baan ○ AV van AVK ○ activiteiten op goederenpad ○ rijtijtekort ○ activiteitssporen in routes ○ spoorlengte ○ volume infa inzet met beweging ○ onnodig overkruisen emplacement 	vet is kritisch daarnaast aftrek-punten

	<ul style="list-style-type: none"> o materieelwijziging o kopmaaktijd niet conform opdracht o onnodig iinkerspoor o stops op haltes bij overwegen 	
2.4	De kandidaat kan een <u>initiële trein</u> uitvoerbaar plannen in Donna: <ul style="list-style-type: none"> • geplande tijd op blokpunt en eindbestemming • speelruimte • inlegsnelheid • snelheidsaanpassing • snelheid conform opdracht • stops 0 minuten 	aftrek-punten
2.5	De kandidaat kan een <u>rangeerbeweging</u> veilig, conflictvrij en uitvoerbaar plannen in Donna: <ul style="list-style-type: none"> • grafische vensters op de juiste wijze gebruiken • geen onnodige zaagbeweging plannen • in tijd en spoorgebruik uitvoerbaar • kopmaaktijd/keertijd conform opdracht • op elkaar aansluitende bewegingen, ook in NCBG • conflicten signaleren en correct oplossen: <ul style="list-style-type: none"> o Beweging door buitendienststelling o Gelijktijdig infragebruik o K van AVK o AV van AVK o Activiteiten op goederenpad o Activiteitsporen in routes o Spoorlengteconflict 	vet is kritisch daar-naast aftrek-punten
2.6	De kandidaat kan <u>Beweging Materieel Relaties (BMR)</u> conflictvrij en uitvoerbaar plannen in Donna: <ul style="list-style-type: none"> • grafische vensters op de juiste wijze gebruiken • voor aaneengesloten materieelketen zorgen • conflicten signaleren en correct oplossen: <ul style="list-style-type: none"> o Gelijktijdig infragebruik o Negatieve BMR o Scheve BMR o Hetzelfde spoor bij materieelrelatie 	vet is kritisch daar-naast aftrek-punten
2.7	De kandidaat kan <u>Handmatige Spoor Bezetting (HSB)</u> conflictvrij en uitvoerbaar plannen in Donna: <ul style="list-style-type: none"> • vensters op de juiste wijze gebruiken • handmatige spoorbezetting aanbrengen • conflict signaleren en correct oplossen: <ul style="list-style-type: none"> o Gelijktijdig infragebruik 	vet is kritisch daar-naast aftrek-punten
VBE 3	Capaciteitsaanvraag doen	
3.1	De kandidaat kan van een planelement de capaciteitsaanvraag doen	aftrek-punten

3 Beoordeling van de vakbekwaamheid

VVRV voert namens ProRail de beoordeling (lees: examinering) uit waarmee wordt vastgesteld dat de kandidaat op het moment van beoordeling voldoet aan de noodzakelijke vakbekwaamheidseisen.

3.1 Toelatingsvoorwaarden voor het examenprogramma

Om toegelaten te worden tot het examenprogramma gelden de volgende voorwaarden.

De kandidaat:

- wordt door zijn werkgever geschikt geacht voor het uitvoeren van de functie
- functioneert op minimaal MBO-4 niveau
- beheerst de Nederlandse Taal op minimaal niveau 3 van de TSI Operations(2F).

De werkgever is verantwoordelijk voor het beoordelen van deze toelatingsvoorwaarden. Door een kandidaat aan te melden verklaart de werkgever dat de kandidaat voldoet aan de toelatingsvoorwaarden.

3.2 Wijze van beoordeling

De beoordeling vindt als volgt plaats.

a. Theorie-examen (T)

Kennis en inzicht worden getoetst in een theorie-examen op de computer door middel van bijvoorbeeld meerkeuze vragen, meer antwoordvragen, matchvragen en invulvragen (ongeveer 60 vragen). Het examen is gericht op het kennen van de regelgeving en procedures, het inzicht in de processen en de keten waarin de kandidaat werkt en het weten hoe te handelen. Alle vragen hebben een weging van 1 punt. Meer antwoord-vragen dienen helemaal goed te zijn beantwoord.

Het digitale theorie-examen wordt georganiseerd door VVRV.

b. Praktijkexamen (P/S)

Het praktijkexamen junior-dienstregelingsplanner wordt afgenomen in een gesimuleerde werkomgeving waarin de kandidaat een opdracht krijgt. De opdrachten zijn ontleend aan de praktijk en komen qua complexiteit overeen met de toekomstige taak. Het examen duurt ongeveer 2 uur en zal worden beoordeeld door een examinator van VVRV met een beoordelingslijst van VVRV.

Van de kandidaat wordt verwacht dat hij een veilige, conflictvrije en uitvoerbare planning van verschillende bewegingen kan maken. Een deel van de beoordelingspunten wordt beoordeeld tijdens de uitvoering van het examen en een deel na afloop van het examen. De opdracht bevat kritische punten die altijd goed moet zijn. Daarnaast zijn er aftrekpunten tot een bepaald maximum; boven het maximum aantal aftrekpunten betekent een onvoldoende voor het examen.

Voor de uitvoering van het praktijkexamen is een instructie voor de examinator beschikbaar.

3.3 Normering en cesuur

De kandidaat is geslaagd voor het theorie-examen als 70% van de totaal te behalen score is behaald. Alle vragen hebben een weging van 1 punt.

De kandidaat is voor het praktijkexamen geslaagd als alle kritische beoordelingspunten met een voldoende zijn beoordeeld en onder het maximale aantal aftrekpunten is gebleven.